

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Εργαστήριο
Κοινωνικής
Ανάλυσης &
Εφαρμοσμένης
Κοινωνικής
Έρευνας

26^ο Πανελλήνιο Μεταπτυχιακό Εντατικό Σεμινάριο - Συνέδριο

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Επιμέλεια Άρθρου: Χ. Μπαρδίκη / Μ. Ταυβόκη
© Εργαστήριο Φύλων, Πρώγραμμα ΙΔΑόλογ, 2021:
Ε. Αμικοπούλου, Μ. Μυζέλακη, Ε. Πετροπούλου,
Β. Πετρούση

Κοινωνική θεωρία

**Υδάτινα περιβάλλοντα και άνθρωπος:
Πηγές διατροφής, τόποι αναψυχής, προβλήματα και κίνδυνοι
Πορνεία, σεξουαλικότητες και πολιτισμοί της νύχτας στη σύγχρονη Ελλάδα: Λόγοι,
αναπαραστάσεις, πρακτικές
Έμφυλες διαστάσεις της επιχειρηματικότητας**

4-6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΓΑΛΛΟΥ / ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

<https://sociology.soc.uoc.gr/ekaeke/?p=1133>

Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης & Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

I. ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Παρασκευή 4 Νοεμβρίου 2022

11:15 – 12:00: Εγγραφή Συνέδρων
Έναρξη Εργασιών - Χαιρετισμοί

12:15 – 14:15 Θεματικό Πάνελ:
«Φύλο και Εργασία στην Κοινωνική και Εθνογραφική Έρευνα»
Αμφιθέατρο Δ6 (αίθουσα Αλεξανδρόπουλου)

Ντίνα Βαΐου: Μεταλλαγές της απλήρωτης οικιακής εργασίας και φροντίδας στην Ελλάδα
μετά το 1989

Μαρία Στρατηγάκη: 40 χρόνια πολιτικών ισότητας των φύλων στην αγορά εργασίας.
Πρόοδοι, αδράνειες, αντιστάσεις

Μάνος Σπυριδάκης: Ποιότητα της Εργασίας. Η περίπτωση της παρενόχλησης

Συντονιστής: Γιώργος Τσιώλης

14:15 – 16:00: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

16:00 – 21:00: Ομάδες Εργασίας (Γνωριμία και εισηγήσεις)

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 2022

09: 00 - 12:00: Παράλληλες Ομάδες εργασίας

12:00 - 12:30: Διάλειμμα

12:30 – 15:00: Παράλληλες ομάδες εργασίας

15:00 - 16:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

16:30 – 21:00: Παράλληλες Ομάδες εργασίας

Κυριακή 6 Νοεμβρίου 2022

09:30 – 11:30: Παράλληλες Ομάδες Εργασίας

12:00 – 12:30: Διάλειμμα

12:30 – 15:00: Παράλληλες Ομάδες Εργασίας

15:00 Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)
Λήξη Συνεδρίου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1η θεματική ομάδα:

Κοινωνική θεωρία

(Αίθουσα Εργαστήριο ΣΚΕ)

Συντονισμός: Άγγελος Μουζακίτης και Βασίλης Ρωμανός

Η συγκεκριμένη ομάδα απευθύνεται σε όλους όσους εστιάζουν την έρευνά τους σε ζητήματα της κλασικής και σύγχρονης κοινωνικής θεωρίας και μεταθεωρίας των κοινωνικών επιστημών. Πέραν των επιστημολογικών και ιδεολογικών διενέξεων που μαζί με τις πολιτικές και ευρύτερες κοινωνικές συνθήκες της εποχής συνδιαμόρφωσαν την πορεία των κοινωνικών επιστημών κατά τον 19ο αιώνα, έμφαση θα δοθεί και σε ρεύματα της κοινωνικής σκέψης που διαμορφώθηκαν τον 20ό αιώνα, όπως ο δομισμός και ο μεταδομισμός, η φαινομενολογία, η ερμηνευτική, η γλωσσική στροφή στην αναλυτική και ηπειρωτική παράδοση, η ψυχανάλυση, η κριτική θεωρία, η συστημική θεωρία, κ.ά. Ευπρόσδεκτες είναι εισηγήσεις που εστιάζουν στην ανάλυση των πολιτικών, ηθικών και πολιτισμικών προταγμάτων της νεωτερικότητας ή ακόμη και των ποικίλων μορφών τις οποίες έχουν προσλάβει οι νεωτερικές κοινωνίες. Παράλληλα με τη δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση του διεπιστημονικού διαλόγου γύρω από τις προαναφερόμενες προβληματικές, πρωταρχικό μέλημα αυτής της ομάδας εργασίας παραμένει η υποστήριξη του θεωρητικού και επιστημολογικού αναστοχασμού των διδακτορικών διατριβών που βρίσκονται εν εξελίξει, δηλαδή, η ενίσχυση της κριτικής συνειδητοποίησης και αποσαφήνισης των θεωρητικών, μεθοδολογικών και επιστημολογικών προϋποθέσεων και συνεπειών των ερευνητικών τους εγχειρημάτων.

Παρασκευή 4 Νοεμβρίου 2022

17:00 – 19:30

Βασίλης Ρωμανός, *Η κατασκευή του πραγματικού και του υποκειμένου: Saussure και Derrida*
Άγγελος Μουζακίτης, *Διαβάζοντας και πάλι τον Parsons: Σχόλιο για την ανθρώπινη κατάσταση*
Βασιλική Τσακίρη, *Αγωνία και ταυτότητα στο έργο του Anthony Giddens: Μια κριτική αποτίμηση*

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 2022

09:30 – 12:00:

Μιχάλης Χριστοδούλου, *Η διαμάχη Πραγματισμού και Κριτικού Ρεαλισμού για την αιτιακή εξήγηση*
Μπανασάκης Γιώργος, *Θεμελίωση της νεωτερικής ατομικής ορθολογικότητας στη Θεωρία των Ηθικών Συναισθημάτων του Άνταμ Σμιθ*
Άλκης Νικολακέας, *Η κριτική της νεωτερικότητας στην εγγεληνική Φαινομενολογία του Πνεύματος*

12:00 – 12:30: Διάλειμμα

12:30 – 15:00

Γιώργος Πουλάδος, *Η επανάσταση στη σκέψη του Κορνήλιου Καστοριάδη και του Murray Bookchin*
Κώστας Κανελλόπουλος, *Ψηφιοποίηση, πανδημία και υβριδική πολιτική συμμετοχή. Οι προκλήσεις για τις σύγχρονες δημοκρατίες*
Ανέστης Ανεστάκος, *Η Κυβερνητική της ατομικής ευθύνης στην διαχείριση της Πανδημίας*

15:00 – 17:00: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

17:00-18:00

Νίκος Φωλίνας, *Το πρόβλημα της πολιτικής στο «Έρωσ και Πολιτισμός»*

2η θεματική ομάδα:

Υδάτινα περιβάλλοντα και άνθρωπος: πηγές διατροφής, τόποι αναψυχής, προβλήματα και κίνδυνοι

(Αίθουσα A3-2 Τμήματος Κοινωνιολογίας)

Συντονισμός: Άρης Τσαντηρόπουλος και Μανώλης Τζανάκης

«...Πάρτε μαζί σας νερό, Το μέλλον έχει πολλή ξηρασία»

(Μιχάλης Κατσαρός, *Κατά Σαδδουκαίων*)

Το 73% του πλανήτη μας καλύπτεται από το νερό των θαλασσών και των ωκεανών, ενώ μόλις το 27% από στεριά. Οι αρχικές μορφές ζωής, πριν από περίπου 4 δισεκατομμύρια χρόνια, εμφανίστηκαν σε υδάτινα περιβάλλοντα, συγκεκριμένα σε ιζήματα γεωθερμικών πηγών. Το νερό, σε μεγάλα ποσοστά, υπάρχει σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς, φυτικούς και ζωικούς. Επίσης, τα υδάτινα περιβάλλοντα είναι γεμάτα από υδρόβιες μορφές ζωής. Όλα αυτά δείχνουν ότι αν εξαφανιστεί το νερό ή καταστεί μη αξιοποιήσιμο, η ζωή στη γη θα εκλείψει. Ανθρώπινοι πολιτισμοί (Μεσοποταμία, Αίγυπτος, Ινδία, Κίνα, Ελλάδα...) άνθισαν κοντά σε θαλάσσια περιβάλλοντα, αναπτύσσοντας συμβιωτικές σχέσεις με τα ποτάμια, τις λίμνες και τις θάλασσες. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 9η θέση στην παγκόσμια κατάταξη χωρών με τις μεγαλύτερες ακτογραμμές όσον αφορά στο θαλάσσιο περιβάλλον. Ακτές μήκους 15.147 χλμ βρέχουν μόλις 130.800 τ.χλμ στεριάς. Επίσης μεγάλες λίμνες και ποτάμια τροφοδοτούν τη ζωή στη στεριά. Συμπερασματικά, η εκμετάλλευση των υδάτινων περιβαλλόντων (θάλασσα, ποτάμια, λίμνες, λιμνοθάλασσες) συνδέεται με μια πολύ σημαντική παραγωγική δραστηριότητα στη χώρα μας.

Παρόλα αυτά, στον Ελλαδικό χώρο, οι έρευνες που έχουν γίνει για μορφές κοινωνικής οργάνωσης σε σχέση με υδάτινα περιβάλλοντα είναι πολύ λίγες, συγκριτικά με αυτές σε στεριανά. Η Ομάδα Εργασίας επικεντρώνεται ακριβώς σε αυτό, στη διερεύνηση των σχέσεων ανθρώπου και υδάτινου περιβάλλοντος, από κοινωνιολογική, ιστορική και ανθρωπολογική οπτική, καθώς και βάσει διεπιστημονικών προσεγγίσεων. Οι ανακοινώσεις που θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο της ομάδας αποσκοπούν στην ανάδειξη όψεων της σχέσης κοινωνίας και υδάτινου περιβάλλοντος, εστιάζονται σε ζητήματα μεταξύ άλλων όπως οι όψεις της ιστορίας και της οργάνωσης των αλιευτικών κοινωνιών, η υλική και άυλη αλιευτική πολιτισμική κληρονομιά (αντιστάσεις, μετασχηματισμοί και προβλήματα), τα υδάτινα περιβάλλοντα ως τόποι αναψυχής και τουρισμού, η οργάνωση της αλιευτικής εργασίας, ιδιαίτερα στη Μεσόγειο, οι προκλήσεις και οι προοπτικές.

Παρασκευή 4 Νοεμβρίου 2022

17:00-18:00:

Μανώλης Τζανάκης, Άρης Τσαντηρόπουλος και Ανδρομάχη Οικονόμου, *Εικόνες και ήχοι της θάλασσας.*

Εισαγωγή στην προβληματική της ομάδας εργασίας.

18:00-19:00

Προβολή ταινίας, *Serge Collet: Voices of the Sea* – συζήτηση.

19:00-20:00

Μαρία Ζουριδάκη, *Μετασχηματισμοί των αλιευτικών κοινωνιών στο Στενό της Μεσσήνης (Νότια Ιταλία): Το αρχείο Serge Collet, το θεωρητικό του πλαίσιο και η “επιστροφή στο μέλλον”*

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 2022

09: 00 - 12:00

Μανόλης Τζανάκης, *Η αυτόνομη κατάδυση στην Ελλάδα ως κοινωνική πρακτική. Ιστορική εθνογραφία της σχέσης τεχνολογίας, σώματος και υποβρύχιας φύσης.*

Θεοτόκης Θεοδούλου, *Υποβρύχια αρχαιολογία. Τι, πώς και γιατί;*

Μιχάλης Νικολακάκης και Μανόλης Τζανάκης, *Περί της τουριστικοποίησης του βυθού: μια χωροταξική προσέγγιση.*

12:00 - 12:30: Διάλειμμα

12:30 – 14:30:

Ελευθερία Αποστόλου, *Το ζήτημα της διαχείρισης του νερού ως κοινό αγαθό, στο πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.).*

Ανδρέας Βάββος και Σοφία Τριλίβα, *Μελετώντας τους φυσικούς πόρους στον Αποκόρωνα Χανίων: Μια κριτική προσέγγιση της έννοιας WEFE nexus.*

15:00 - 16:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

17:00 – 19:30:

Ελένη Κατσανέβα, *Αλιευτική πολιτισμική κληρονομιά στη βορειοδυτική Κρήτη: μια πρώτη προσέγγιση με βάση τις αρχειακές πηγές.*

Μαύρα Στήθου και Άρης Τσαντηρόπουλος, *Αλιευτική πολιτισμική κληρονομιά και τοπική ταυτότητα. Η περίπτωση της Ανατολικής Χαλκιδικής.*

Κυριακή 6 Νοεμβρίου 2022

11:00 – 12:00:

Νικόλ Τσίγκρα, *Η εφαρμογή της ποιοτικής μεθόδου έρευνας των Κοινωνικών Επιστημών σε τοπικά ζητήματα: Οι γυναίκες των σφουγγαράδων της Καλύμνου (διαδικτυακή παρουσίαση)*

12:00 – 12:30: Διάλειμμα

12:30 – 14:45:

Ραφέλα Σταυρουλάκη και Χαρίκλεια Κιουρεξίδου, *Εμπορευματοποίηση της κατάδυσης: τα καταδυτικά κέντρα ως επιχειρήσεις εμπορίας συναισθημάτων.*

Γεωργία Δινάδη, Έμι Μπλούσι και Κατερίνα Ανδριανή Αγγελάκη, *Έμφυλες αναπαραστάσεις στην αυτόνομη κατάδυση: θεματική ανάλυση ειδικού τύπου (Υποβρύχιος Κόσμος).*

Βασιλική Γιαννοπούλου, Χρυσή Γρούδου και Ζωή Βαφειάδου, *Αναπαραστάσεις της υποβρύχιας φύσης και της εμπειρίας της κατάδυσης στα καταδυτικά κέντρα της Αυστραλίας.*

15:00 Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

3^η Θεματική Ομάδα

Πορνεία, σεξουαλικότητες και πολιτισμοί της νύχτας στη σύγχρονη Ελλάδα: Λόγοι, αναπαραστάσεις, πρακτικές

Συντονισμός: Γιάννης Ζαϊμάκης, Αλεξάνδρα Ζαββού και Ελένη Φουρναράκη

(Αίθουσα A3-1 Τμήματος Κοινωνιολογίας)

Το ζήτημα της πορνείας, αν και μάλλον σποραδικά έχει απασχολήσει την ιστορική, κοινωνιολογική και ανθρωπολογική έρευνα στην Ελλάδα, στη διεθνή βιβλιογραφία έχει αναδειχθεί σε κομβικό πεδίο για τη μελέτη της σεξουαλικότητας αλλά και της κουλτούρας των σύγχρονων πόλεων. Ο κανονιστικός λόγος για την πορνεία και την αγοραία σεξουαλικότητα στις νεότερες αστικές κοινωνίες, ως φαινόμενο άρρητα συνυφασμένο με την έμφυλη αστική «διπλή ηθική», που όμως συνιστά μια τάξη επικινδυνότητας για τα αστικά ήθη, την «υγεία του πληθυσμού» ή τον «εκφυλισμό» της «ράτσας», συνδέεται με την αξίωση ποικίλων βιοπολιτικών ελέγχων, με την κατασκευή μορφών και ομάδων «παραβατικότητας» της σεξουαλικότητας (του συζυγικού σεξ με στόχο την αναπαραγωγή), αλλά και με ένα ευρύτερο πρόταγμα ελέγχου των κατώτερων κοινωνικών στρωμάτων. Η πορνεία, ωστόσο, δεν μελετήθηκε μόνο σε σχέση με τα παραπάνω φαινόμενα, αλλά, εναλλακτικά, προσεγγίζεται σήμερα σε σχέση με την εργασία του σεξ ή/και γενικότερα με τις οικονομίες κατανάλωσης σεξουαλικών υπηρεσιών και θεαμάτων, με ιδιαίτερες μορφές διασκέδασης και κουλτούρας της νύχτας. Έτσι, από τη σχετική έρευνα η πορνεία αναδύεται ως ένας διακριτός κοινωνικός χώρος με ταξικό πρόσημο και τις δικές του ιεραρχίες, αξίες, πολιτισμικές επιτελέσεις και ψυχαγωγικές πρακτικές: ένας αστικός (υπο)πολιτισμός συνδεδεμένος με μια διακριτή γεωγραφία κοινωνικών σχέσεων και οικονομικών συναλλαγών, καθώς και με μια ιεραρχημένη έμφυλη τάξη.

Πέρα από τα δυσεύρετα ή δύσκολα προσβάσιμα αρχαιακά τεκμήρια ή άλλο εμπειρικό υλικό για την πορνεία (π.χ. προφορικές μαρτυρίες), ένα πλήθος από λόγους, αναπαραστάσεις και μυθολογίες για τους κόσμους της πορνείας εντοπίζεται σε ποικίλους «κειμενικούς τόπους», όπως ο τύπος, η λογοτεχνία, ο κινηματογράφος, το θέατρο, τα (ρεμπέτικα) τραγούδια, οι (αυτό)βιογραφικές αφηγήσεις, ιατρικά, νομικά ή άλλα κανονιστικά κείμενα. Η θεματική ομάδα εργασίας έχει ως στόχο να αναδείξει τις νεότερες έρευνες πάνω στο ζήτημα αυτό και να διερευνήσει τη δυναμική τους, υπό το πρίσμα του διεπιστημονικού διαλόγου μεταξύ κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας και κοινωνικής ιστορίας. Απώτερος στόχος είναι να αναδειχθούν νέες οπτικές για τις βιοπολιτικές πειθάρχησης της σεξουαλικότητας και ελέγχου των σωμάτων και των 'απείθαρχων' κοινωνικών ομάδων· για τους θεωρούμενους ως 'ανοίκειους' κοινωνικούς κόσμους των λαϊκών ψυχαγωγικών πρακτικών και απολαύσεων αλλά και τις έμφυλες πρακτικές και νοήματα που συγκροτούν αυτούς τους κόσμους· για τις αστικές κοσμοαντιλήψεις σχετικά με τις κοινωνικές συμπεριφορές και τα ήθη των πιο φτωχών στρωμάτων και τα (ρευστά) όρια μεταξύ κανονικοποιημένης τάξης και παρεκβατικής ζωής στη σύγχρονη ελληνική πόλη. Στις συνθήκες των ακραίων ανισοτήτων, των απορύθμισης της κοινωνικής ζωής και της κρίσης των σύγχρονων αντιπροσωπευτικών δημοκρατιών η συζήτηση για την κοινά και την υπεράσπιση τους καταλαμβάνει ένα διαρκώς αυξανόμενο χώρο στη δημόσια συζήτηση. Τα κοινά συνιστούν ένα πεδίο αναστοχαστικής σκέψης αλλά και ένα εργαστήριο πειραματισμών με εναλλακτικές μορφές κοινωνικών σχέσεων, τρόπων ζωής, συστημάτων διαχείρισης πόρων και κοινωνικής παραγωγής.

Παρασκευή 4 Νοεμβρίου 2022

17:00 – 21:00: Έναρξη εργασιών της ομάδας/εισηγήσεις Παρασκευής

Γιάννης Γιαντισιώτης, Χώρος, σεξουαλικότητα και πορνεία: ιστοριογραφικές προσεγγίσεις για τον 19ο και 20ό αιώνα

Αλεξάνδρα Ζαββού, *Η Τρούμπα ως διακύβευμα της ιστορίας και της ταυτότητας Πειραιά*

Γιάννης Βράιλας, *Τα κόκκινα φανάρια. Ερωτική εργασία, χώρος και μνήμη της πειραιϊκής Τρούμπας (1950-1970)*

Χρήστος Στεφανόπουλος, *«Δεν αυτοκτονούν μόνο οι τίμιες». Αυτοκαταστροφικές αντιδράσεις «ιεροδούλων» στο κοινωνικό βίωμα της πορνείας, 1922-1967*

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 2022

9:30 – 12:30

Μαρκία Λιάπη, *Η καλόκαρδη πόρνη και η ασθένεια: η “Ελενίτσα” του Κωνσταντίνου Τσιτσελίκη*

Κατερίνα Χάλκου, *Η πορνεία στην... υπηρεσία της εθνικής αφύπνισης: επώνυμες αρχαίες εταιρές στο εθνικό ιστορικό δράμα του 19ου και του 20ού αιώνα*

Ελένη Φουρναράκη, *Από τους «θήλεις εραστάς» στις «ομοφρόνους της αρχαίας Λεσβίας Μεγίλλας»: γυναικείες ερωτικές φιλίες υπό το φως της δημοσιότητας (τέλη 19ου - αρχές 20ού αιώνα)*

12:30 – 13:00: Διάλειμμα

13:00 – 14:30

Γιάννης Ζαϊμάκης, *«Τόποι ακολασίας και κραιπάλης»: ετεροτοπίες παρεκβατικής σεξουαλικότητας σε πόλεις-λιμάνια του ρεμπέτικου (Πειραιάς, Ηράκλειο, Χανιά)*

Χρήστος Μπακάλης, *Οι κόσμοι της νύκτας και ψυχαγωγικές πρακτικές στο Αγρίνιο του Μεσοπολέμου*

15:00 – 17:00: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

17:00 – 19:30

Νίκος Κοταρίδης, *Η έρημη αγάπη: «αυτόν που έτρεμε η Τουρκιά, τον έφαγε αγαπητικά»*

Λεωνίδας Οικονόμου, *Χρήμα, συναίσθημα και κονσομασιόν στο λαϊκό τραγούδι της δεκαετίας του '70*

Βαγγέλης Τζούκας, *Κοινωνικές και πολιτισμικές όψεις του σκυλάδικου στο βιβλίο: «Αυτή η νύκτα μένει» του Θάνου Αλεξανδρή*

Κυριακή 6 Νοεμβρίου 2022

9:30 – 12:30

Ξεπαπαδάκη Μαρία, *Αλκοόλ και Κρήτη: μετασηματισμοί των αναπαραστάσεων της νυχτερινής ζωής και διασκέδασης και η επίδραση τους στη συγκρότηση ταυτοτήτων*

Γενοβέφα Ζαφειρίδου, *Εκφάνσεις εφηβικής σεξουαλικότητας: ισορροπώντας στα όρια της παιδικής πορνογραφίας στην Κύπρο*

Μαρία Ταμβάκη, *Αθέατες φεμινιστικές συλλογικότητες: έμφυλες διαστάσεις στο πολιτικό γκράφιτι στην Ελλάδα*

12:30 – 13:00: Διάλειμμα

13:00 – 15:00

Κώστας Λαζαρίδης, *Οι πρακτικές των Swingers στο ερωτικό-τουριστικό θέρετρο Maspalomas*

Ελπινίκη Κοιλού, *Η συμβολή της βιογραφικής μεθόδου στην εγκληματολογική έρευνα: μια μελέτη περίπτωσης της ζωής της Κυριακής Λιτσάκη*

15:00 Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

4^η Θεματική Ομάδα

Έμφυλες διαστάσεις της επιχειρηματικότητας

Συντονισμός: Βάσω Πετούση, Ευγενία Πετροπούλου, Χαρά Κούκη και Δημήτρης Αλεξάκης

Σε συνεργασία με το Εργαστήριο Φύλου στις Κοινωνικές Επιστήμες

(Αίθουσα Α 1-2 Ισόγειο Τμήματος Ψυχολογίας)

Το αυξημένο ενδιαφέρον για την οπτική του φύλου είναι ορατό στην έρευνα νέων ερευνητριών και ερευνητών αλλά και μεταξύ φοιτητριών και φοιτητών. Παράλληλα, η ένταξη της διάστασης του φύλου στην έρευνα αποτελεί έναν από τους πυλώνες της χρηματοδοτούμενης έρευνας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, τόσο η έρευνα όσο και αντίστοιχες ερευνητικές και άλλες πολιτικές επανακάμπτουν σε κυριολεκτικές χρήσεις του φύλου, στη συμπερίληψή του ως απλή περιγραφική μεταβλητή ή στην ταύτιση του φύλου με τις γυναίκες, συσκοτίζοντας έτσι τη συνθετότητα αλλά και την πολυπρισματικότητα της οπτικής του φύλου στις κοινωνικές επιστήμες. Ο στόχος της παρούσας θεματικής είναι ακριβώς να λειτουργήσει ως χώρος για τη συζήτηση αυτής της συνθετότητας και πολυπρισματικότητας.

Η παρούσα θεματική ομάδα, λοιπόν, σε συνεργασία με το Εργαστήριο Μελετών για το Κοινωνικό Φύλο, εστιάζει στις προκλήσεις, τις δυνατότητες και τη δυναμική της έρευνας για το φύλο και της ενσωμάτωσης της οπτικής του φύλου στη μεθοδολογία και την έρευνα με ιδιαίτερη έμφαση σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις που εξετάζουν το φύλο ως αναλυτική κατηγορία σε αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση με κατηγορίες όπως τάξη, φυλή, εθνικότητα, σώμα, χώρος κ.ά.

Ερευνήτριες και ερευνητές από διαφορετικές κοινωνικές επιστήμες που χρησιμοποιούν το φύλο ως κεντρική κατηγορία ανάλυσης για να καταδείξουν πώς οι έμφυλες σχέσεις δομούνται, αναπαράγονται και αλλάζουν στο πλαίσιο πολλαπλών σχέσεων δύναμης και εξουσίας, στο παρόν και στο ιστορικό παρελθόν, προσκαλούνται να συμμετέχουν. Ιδιαίτερα ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ερευνήτριες και ερευνητές που μελετούν πεδία λιγότερο μελετημένα στα καθ' ημάς από την οπτική του φύλου, όπως η οικονομία, η πολιτική, η μετανάστευση, ο αθλητισμός, η σεξουαλικότητα, η υγεία κ.ά., καθώς και ερευνήτριες και ερευνητές που προέρχονται από πειθαρχίες οι οποίες δεν σχετίζονται 'παραδοσιακά' με τη μελέτη του φύλου ως κοινωνικής και πολιτισμικής κατηγορίας, όπως για παράδειγμα η ιατρική, η επιστήμη των υπολογιστών κ.ά. Στη θεματική προσκαλούνται επίσης να παρουσιάσουν τις εργασίες τους όσες και όσοι ενσωματώνουν την οπτική του φύλου σε όλα τα στάδια της έρευνας: σχεδιασμό, διεξαγωγή, ανάλυση και εφαρμογή αποτελεσμάτων.

Σάββατο 5 Νοεμβρίου 2022

10:00–12:00

Σταυριανή Κουτσού, *Η γυναικεία επιχειρηματικότητα στην ύπαιθρο*

Μαίρη Κουαμέτη, *Γυναίκες στην αμπελουργία και στην οινική παραγωγή της Σάμου: από την ‘βοήθεια’ στην επιχειρηματικότητα*

Παναγιώτα Κουτσούκου, *‘Επιχειρώντας’ με τις κοινότητες: το παράδειγμα του Οικομυσειού Ζαγορίου*

12:00- 12:30: Διάλειμμα

12:30-14:00:

Χρυσούλα Αναγνωστοπούλου, *Η γυναικεία εκδοτική επιχειρηματικότητα στον οθωμανικό χώρο μέχρι το 1922*

Αικατερίνη Ζερβάκη, *Η μεταναστευτική επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα: η περίπτωση των Αφρικανών γυναικών στην γειτονιά της Κυψέλης*

14:00-15:00:

Επίσκεψη στο Εργαστήριο Φύλου

15:00-17:00:

Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (Εστιατόριο Πανεπιστημίου)

17:00-19:00:

Παρασκευή Χαρούλα Ανάγνου, *Κοινωνικο-πολιτισμικές διακρίσεις στην επιχειρηματικότητα και ο ρόλος του φύλου*

Έλενα Μαμουλάκη, *Γυναικεία επιχειρηματικότητα και τουρισμός: νοηματοδοτήσεις, αφηγήσεις και πρακτικές σε μία κωμόπολη της Κρήτης*

Δέσποινα Νάζου, *Η γυναικεία επιχειρηματικότητα στον τουρισμό. Εθνογραφικά δεδομένα από τη Μύκονο, τη Λέσβο και την Κρήτη*

Κατάλογος ομιλητών/ομιλητριών-συντονιστών/συντονιστριών

Αγγελάκη Κατερίνα Ανδριανή,
Φοιτήτρια Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Αλεξάκης Δημήτρης,
ΕΔΙΠ, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ανάγνου Παρασκευή Χαρούλα,
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα
Οικονομικών Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Αναγνωστοπούλου Χρυσούλα,
Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλοσοφικών και
Κοινωνικών Σπουδών,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ανεστάκος Ανεστης,
Απόφοιτος του ΠΜΣ Κοινωνιολογία

Αποστόλου Ελευθερία,
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια,
Διατμηματικό μεταπτυχιακό
πρόγραμμα «Εκπαίδευση για την
Αειφορία», Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Βάββος Ανδρέας.
Υποψήφιος Διδάκτορας Τμήμα
Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
και Τμήμα Κοινωνικής
Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο
Saint Andrews

Βαΐου Ντίνα
Ομότιμη καθηγήτρια ΕΜΠ

Βαφειάδου Ζωή,
Φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Βράιλας Γιάννης,
Τελεόφοιτος Μ.Π.Σ. Δημόσια
Ιστορία Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο

Γιαννιτσιώτης Ιωάννης,
Επίκουρος Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Γιαννοπούλου Βασιλική,

Φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Γρούδου Χρυσή,
Φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Δινάδη Γεωργία,
Φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ζαββού Αλεξάνδρα,
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Ζαϊμάκης Γιάννης,
Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ζαφειρίδου Γενοβέφα,
Κοινωνιολόγος, Διδάκτωρ
Πανεπιστημίου Κύπρου

Ζερβάκη Αικατερίνη,
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Ζουριδάκη Μαρία,
Υποψήφια Διδάκτορας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Θεοτόκης Θεοδούλου,
Διδάκτορας Αρχαιολογίας
Πανεπιστημίου Κρήτης,
Προϊστάμενος Γραφείου Κρήτης
Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων

Κανελλόπουλος Κώστας,
Ερευνητής, Ινστιτούτο Πολιτικών
Ερευνών ΕΚΚΕ

Κατσανέβα Έλενα,
Υποψήφια Διδάκτορας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κιουρεξίδου Χαρίκλεια,
Φοιτήτρια Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Κοταρίδης Νίκος,
Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο

Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κούκη Χαρά,
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Κουτσού Σταυριανή,
Καθηγήτρια, Τμήμα Γεωπονίας,
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας

Κουτσούκου Παναγιώτα,
Αρχιτέκτονας-Υπεύθυνη
Πολιτιστικού Έργου 'Οικομουσείο
Ζαγορίου'

Κυαμέτη Μαίρη,
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα
Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και
Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Λαζαρίδης Κώστας,
Μεταπτυχιακός Φοιτητής. ΜΠΣ
Κοινωνιολογία, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Λιάπη Μαρκία,
Υποψήφια Διδάκτορας
Νεοελληνικής Φιλολογίας,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Μαμουλάκη Έλενα,
Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια,
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας,
Ελληνικό Μεσογειακό
Πανεπιστήμιο

Μουζακίτης Άγγελος,
Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Μπλούσι Έμι, Φοιτήτρια Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Νάζου Δέσποινα,
Μεταδιδακτορική ερευνήτρια
ΓΓΕΤ/ΕΛΙΔΕΚ, Τμήμα Ιστορίας και

Κρήτης

Ξεπαπαδάκη Μαρία,

Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα
Φιλοσοφικών και Κοινωνικών
Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Νικολακάκης Μιχάλης,

Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης, Διδάσκων
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Νικολακέας Άλκης,

Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Οικονόμου Ανδρομάχη,

Διευθύντρια Ερευνών Κέντρου
Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας,
Ακαδημία Αθηνών

Οικονόμου Λεωνίδας,

Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής
Ανθρωπολογίας Πάντειο
Πανεπιστήμιο

Μπακάλης Χρήστος,

Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας
Πανεπιστημίου Αιγαίου

Μπανασάκης Γιώργος,

Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Πετούση Βάσω,

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Πετροπούλου Ευγενία,

Επίκουρη Καθηγήτρια,
Κοινωνιολογίας, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Πουλάδος Γιώργος,

Μεταφραστής, εκδότης (Furtuna)

Ρωμανός Βασίλης,

Επίκουρος Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σπυριδάκης Μάνος,

Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής και
Εκπαιδευτικής Πολιτικής,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σταυρουλάκη Ραφαέλα,

Φοιτήτρια Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Στήθου Μαύρα,

Μεταδιδάκτορας, Υπότροφος ΙΚΥ,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Στρατηγάκη Μαρία,

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο
Πανεπιστήμιο

Ταμβάκη Μαρία,

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΜΠΣ
Κοινωνιολογία, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Τζανάκης Μανόλης,

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Τριλίβα Σοφία, Καθηγήτρια Τμήμα
Ψυχολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τζούκας Βαγγέλης,

Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας,
Διδάσκων Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο

Τσακίρη Βασιλική,

Διδάσκουσα Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο

Τσίγκρα Νικόλ,

Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα
Κοινωνιολογίας Πανεπιστήμιο
Αιγαίου

Τσιώλης Γιώργος,

Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Φουρναράκη Ελένη,

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα
Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο
Κρήτης

Φωλίνας Νίκος,

Μεταδιδακτορικός ερευνητής,
Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας,
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Χάλκου Κατερίνα,

Διδάκτορας Θεατρολογίας, Τμήμα
Θεατρικών Σπουδών
Πανεπιστημίου Πατρών

Χριστοδούλου Μιχάλης, Επίκουρος
καθηγητής, ΠΤΔΕ – Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου-Σεμιναρίου

Γιάννης Ζαϊμάκης (συντονιστής), Χαρά Κούκη, Άγγελος Μουζακίτης, Ευγενία Πετροπούλου, Νίκος Σερντεδάκης, Μανόλης Τζανάκης, Άρις Τσαντηρόπουλος, Ελένη Φουρναράκη (Μέλη ΔΕΠ στο Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης)· Αλέξανδρος Τσιριντάνης (ΕΔΙΠ στο Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης)· Μαρία Ταμβάκη και Χριστίνα Μαυρίκη (μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες, Τμήμα Κοινωνιολογίας)

Στην οργάνωση του συνεδρίου συνέβαλαν οι προπτυχιακές φοιτήτριες του Τμήματος Κοινωνιολογίας Ανδρονίκη Ζαμπετάκη και Μαρία Καλομοίρου, Ευτυχία Οικονόμου και Χριστίνα Φρούσιου, καθώς επίσης και η πτυχιούχος Κοινωνιολογίας Κωνσταντίνα Αντωνοπούλου

Επιστημονική Επιτροπή Συνεδρίου-Σεμιναρίου

Δημήτρης Αλεξάκης, Αλεξάνδρα Ζαββού, Γιάννης Ζαϊμάκης, Χαρά Κούκη, Άγγελος Μουζακίτης, Βάσω Πετούση, Ευγενία Πετροπούλου, Βασίλης Ρωμανός, Μανόλης Τζανάκης, Άρις Τσαντηρόπουλος, Γιώργος Τσιώλης, Ελένη Φουρναράκη (Μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και διδάσκοντες/ουσες στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης)

Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο
4 – 6 Νοεμβρίου 2022

Ιστοσελίδα εκδήλωσης <http://sociology.soc.uoc.gr/ekaeke/?p=1133>

